

MITÄ JOS NETTI EI TOIMISI?

**SELVIITYMISPAKKAUS
POIKKEUSTILAN VARALLE**

TEHTÄVIÄ YLI 12-VUOTIAIDEN MEDIAKASVATUKSEEN

CO-FUNDED BY THE EUROPEAN UNION

Internet on lyhyessä ajassa korvannut useita iäkkäämpiä medioita ja valtaosa viestinnästä, taloudesta ja kuluttamastamme viihteestä tarvitsee toimivan internet-yhteyden.

Tämän materiaalin avulla voidaan etsiä yhdessä vastauksia kysymyksiin: Mitä jos Internet ei toimisi? Kuinka selviäisimme ilman nettiyhteyttä ja millaisilla välineillä viestisimme?

Selviytymispakkaus sisältää yksinkertaisia toimintavinkkejä, joiden avulla voit tehdä internetin merkitystä näkyväksi. Voit valita toimintavinkeistä yhden tai useampia tilanteen ja käytettävissä olevan ajan puitteissa.

Materiaali on tuotettu Mediataitoviikolle yhteistyössä seuraavien organisaatioiden kanssa: Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, Vanhempainliitto, Curly ry ja Tietosuojavaltuutetun toimisto.

1. Mihin käytämme nettiä?

Muodostetaan 2-4 hengen ryhmiä ja kirjataan ryhmäkeskusteluissa muistilapuille erilaisia syitä ja tapoja käyttää internetiä. Keskustelua voi käydä näiden apukysymysten kautta.

- Millä kaikilla laitteilla ryhmänne käyttää nettiä?
- Mitkä käyttämistänne sovelluksista puhelimissanne tarvitsevat nettiä?

Kirjoittakaa syitä sovellusten ja netin käytölle. Esimerkkejä:

- Haluan tutustua uusiin ihmisiin
- Juttelen kavereiden kanssa
- Pelaa koska se on hauskaa
- Ettei olisi tylsää

Kootkaa syitä eri ryhmistä yhteen ja katsokaa nouseeko yhteisiä syitä netinkäytölle.

2. Sosiaalinen karvalakkimedia

Jos netti ei toimisi, myös sosiaalisen median palvelut olisivat toimimattomia.

Kuinka toteuttaisitte vastaavat palvelut ilman nettiyhteyttä ja älypuhelimia?

Keksikää ja toteuttakaa yhdessä ryhmän oma Facebook, Instagram ja YouTube. Mikäli ideoita ei synny, voitte ottaa alta mallia.

Ideoita Facebookiksi: Some-seinä, jossa kaikkien profiilisivut. Viestejä voi kirjoittaa seinälle muistilapuilla.

Ideoita Instagramiksi: Tulostetaan tai piirretään kuvia, joihin muut voivat tulla kirjoittamaan kommentteja ja piirtämään sydämiä. Kuvat voi yhdistää yhteisten #hashtagien alle.

Ideoita YouTubeksi: Kuvatkaa 1-2 minuutin pituisia parodiavideoita tavallisista YouTube-videoista ja kootkaa ne yhdeksi yhdessä katseltavaksi showksi.

3. Uutiset Internetistä

Uutisia seurataan tänä päivänä eniten internetissä, mutta millaisia uutisia kerrotaan Internetistä.

Etsikää Yleisradion ja iltapäivälehtien verkkosivuilta tai painetuista sanomalehdistä uutisia, jotka käsittelevät Internetiä tai sosiaalisen median palveluita.

- Millaisia uutisia Internetistä kirjoitetaan?
- Millaiseen sävyyn sosiaalisen median palveluista uutisoidaan?

Voitte myös etsiä yhdessä vastaukset seuraaviin vaikeisiin kysymyksiin:

- Kuka omistaa Internetin?
- Miten sivun saa pois Googlasta?
- Miten sivun saa pois Internetistä?
- Miten voi löytää tietoa ilman Googlea?
- Kuka omistaa Instagramiin ladatut valokuvat?

4. Haastattele muinaisjäänteitä

Maailma on internetin myötä muuttunut merkittävästi ja suuri osa viestinnästä ja viihteestä on nykyään netin välittämää. Tässä tehtävässä haastatellaan ennen 80-lukua syntyneitä siitä millaista oli lapsuus aikana ennen internetiä. Voit keksiä omia kysymyksiä tai käyttää näitä.

- Kuinka ystäviä tavattiin?
- Mistä musiikkia kuunneltiin?
- Miten laskut maksettiin?
- Mistä sai tietoa asioista?
- Miten pidettiin yhteyttä?
- Mihin tietokoneita käytettiin?
- Kuinka löydettiin perille uusiin paikkoihin?
- Miten valokuvia otettiin?

5. Tiedonhakua kirjastossa

Ennen internetiä tietoa monista asioista haettiin kirjastoista. Sopikaa vierailu lähikirjastoon ja kysykää kirjaston henkilökunnalta millaista tietoa kirjastosta löytää ja millaista tietoa on saatavilla ilman nettiyhteyttä?

Yrittäkää löytää vastaukset seuraaviin kysymyksiin kirjaston eri osastoilta. Voit tehdä myös omia kysymyksiä. Älkää fuskatko hakemalla tietoa puhelimilla.

1. Kuka keksi internetin?
2. Etsi kolme suomalaista kirjaa 30-luvulta?
3. Minkä maiden pääkaupungit ovat Dodoma, Port Louis ja Thimphu.
4. Missä kirjasarjassa esiintyivät Leo, Dick, Anne, Pauli ja Tim.
5. Mitä tarkoittavat sanat hyrysytys, leiviskä ja hilpari?

6. Hetkiä netissä

Älypuhelimet ovat yleistyneet niin nopeasti, että ihmiset, joille älypuhelimet eivät ole merkityksellisiä saattavat kokea ne häiritsevinä sosiaaliselle vuorovaikutukselle.

Katsokaa YouTubesta älypuhelimia arjessa käsittelevä **Hetkiä netissä -lyhytelokuva**.

<https://youtu.be/aewkoP7IFzw>

Katsomisen jälkeen käykää keskustelua videon pohjalta esimerkiksi seuraavien kysymysten kautta.

- Mistä elokuva mielestänne kertoi?
- Mihin kiinnititte erityisesti huomiota?
- Mitä videolla mielestänne tavoitellaan? Miksise on tehty?
- Millaisissa tilanteissa älypuhelin käyttö voi ärsyttää?
- Mitä hyviä puolia on siinä, että netti on aina taskussa?
- Miltä tuntuu silloin kun netti ei toimi?

Lopuksi voitte kirjata mielipiteitänne älypuhelimista ja videosta videon kommentteihin.

7. Poikkeustila-päivä

Netin tärkeys hahmottuu meille parhaiten tilanteissa, joissa netti ei toimi, joten Poikkeustila-päivässä katkaistaan nettiyhteydet ja kirjataan muihin millaisia vaikutuksia sillä on arkeen.

Järjestäkää Poikkeustila-päivä luokan, työyhteisön tai muun ryhmän sisäisenä haasteena ja selvittäkää kuinka moni teistä selviää kokonaisen päivän ilman nettiyhteyttä. Voit myös osallistua yksin.

Tee näin: Poikkeustila-päivää edeltävänä iltana, katso paljonko kello on ja sulje puhelimesta Wifi-verkko ja mobiilitiedonsiirto. Kokeile elää arkea tavallisesti ja kirjaa muistiin tilanteet, jotka eivät luonnistu koska netti ei ole käytössä. Keskustelkaa kokemuksistanne.

Voit lähettää kokemuksiasi ja saavuttamasi tuntimäärän sosiaaliseen mediaan tagilla **#poikkeustila** ja esimerkiksi **#24tuntia**.